

Prvoci způsobující choroby:

Patogenní prvoci, prvoci, kteří způsobují různá onemocnění.

Podle způsobu života je dělíme na ektoparazity a endoparazity. Ektoparazité žijí na povrchu vodních a vlhkomilných živočichů. Svým hostitelům jsou schopni způsobit těžká onemocnění a často je i usmrcují. Endoparazité přežívají v tkáních nebo orgánech svých hostitelů. Mezi ty, kteří jsou svému hostiteli nebezpečné, patří např. měňavka úplavičná. Vyskytuje se hlavně v zemích se špatnými hygienickými podmínkami, způsobuje úplavici – akutní a vysoce infekční průjemové onemocnění.

Další prvek, trypanozoma, je na člověka přenášena mouchou tse-tse s nakaženou krví, způsobuje spavou nemoc, nejrozšířenější je v Africe. Kokcidie jsou původci závažných onemocnění hospodářských zvířat, jako je drůbež, králíci, malí přežvýkavci, selata nebo telata, u kterých má onemocnění často závažný průběh.

Toxoplazmóza je parazitární onemocnění člověka a zvířat, které způsobuje prvek *Toxoplasma gondii*. Infekce probíhá u zdravých lidí bez příznaků nebo jen s mírnými příznaky (uzlinová forma). Infekce je však nebezpečná pro plody matek v prvním a druhém trimestru těhotenství, kdy může závažně poškodit plod a pro pacienty s imunitou oslabenou např. HIV, po transplantaci nebo ozáření. Na lidi se často přenáší oocystami z trusu kočkovitých šelem.

Jedna z nejvýznamnějších infekčních nemocí je malárie. Je způsobena zimničkou (prvek patřící mezi výtrusovce), která se usadí v krvinkách a jaterních buňkách. Je přenášena komárem rodu *Anopheles*. Je rozšířená hlavně v Africe, Jižní Americe a Asii. Symptomy malárie jsou horečka, dávění nebo křeče. Léčí se chininem, ale často se nedá úplně vyléčit a po letech se vrací. Na malárii ročně zemře až 3 miliony lidí.

Doplň do tabulky informace z nabídky:

zimnička *toxoplazma* *Trypanozoma spavičná* *úplavice* *spavá nemoc*
malárie *králík* *kočka* *kokcidie* *člověk* *člověk* *člověk* *člověk*

choroba	původce	přenašeč	hostitel
		bodalka (moucha tse-tse)	
toxoplazmóza			
		komár	
kokcidióza		-	
	měňavka úplavičná	-	